Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 174 (10.557). Львів, пятниця 7. серпня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Забава в війну.

Чим иншим є військові маневри, навіть з найбільшою армією, з найскромнійшою метою чи найбільше войовничою, як не забавою в війну? В останніх роках ми чули про маневри, навіть далеких держав, щораз менше. Держави, що закінчили одну з найстрашнійших воєн людства, надто голосно і надто довго по цій війні впевняли, що війна є ганьбою культурного людства та божевіллям, якого жертвою не хоче впасти ніякий нарід.

Та згодом розмови про можливість війни затрачували свою лицемірну ніяковість, а що всі знали які величезні армії годують европейські держави, уряди оглядались соромязливо один на одного, хто перший почне прилюдні вправи своєї військової сили.

Прийшла черга і на маневри польської армії, перші за час істнування нової польської республики. Вони призначені на половину серпня; спершу відбудуться маневри кавалерії на сході, на тих наших землях, де підчас великої війни в серпні 1914 р. йшли перші бої між австрійською і російською армією, себто між Красним і Бродами, в повітах золочівськім, бродськім та дубенськім. Другі маневри, ширші, ріжних типів зброї, відбудуться від 18-го серпня на Поморю, на схід від Торуня.

Ніхто не сумнівається, чому саме ці території призначені до військових вправ. Вони є першими місцями, виставленими на удар сусідніх армій, на випадок военного конфлікту. Це є таке очевидне, що не потребує ні виправдань, ні роз'яснень. Тому добросердим гумором тхне із вступної статті „Слова Польського" такий коментар: „На вибір операційних теренів підчас маневрів мали вплив виключно тільки мотиви технично-військові, а також адміністраційно-щадничі. Річ була в тім, щоби дані військові одиниці могли перевести маневри на терені можливо найменше віддаленім від місць їх постійного осідку, а тим самим, щоби найменше коштували залізничі транспорти. При виборі місця та речинця маневрів дбали також за те, щоби маневруючі війська спричинили якнайменше втрат у земних плодах, отже державному скарбові заощадили якнайбільше відшкодувань."

Чому саме на українських землях маневри роблять якнайменше шкоди селянам — це, здається, також для всіх ясне. Та діло не в цьому. Багато цікавійшим є факт, що одночасно прийшла звістка про проголошені совітським урядом маневри у цьому самому часі на польсько-совітськім кордоні. Як зазначує польська преса, це має бути відповіддю на польські маневри. Часописи присвячують цьому фактові чимало місця доказуючи, як можна розуміти невинні військові вправи як воєнну демонстрацію. А проте такою є льоґіка сильно озброєних сумежних держав вороже настроєних проти себе. Чи остання велика війна не почалась демонстраційною мобілізацією, яка мала бути відповіддю на военні демонстрації ворогуючого сусіда?

У своїх офіціяльних і півофіціяльних заявах усі представники держав кажуть про необхідність розброєння, але одночасно підвисшають суму, призначену на воєнний буджет, признаючись, що єдиною ґарантією миру є могутність армії. „Хочеш мира — приготовляй війну", від часу, коли державну політику висловлено в цій старинній приповідці, у цьому пункті міжнародна дипльоматія змінила лише форми своєї поведінки, а не суть. У нинішній добі, ще більше як у минулому, держава почуває необхідність зміцнювати свою силу, щоби вдержатись. Відомо, в якій мірі утримання армії підриває буджет держави, що мусить задовжуватись. А приклад Німеччини є, здається, аж надто пророчистим: чим кінчиться довгими роками вдержувана величанська армія. Зріст армії веде невідхильно до воєнних конфліктів,— без маневрів не можна обійтися в ніякому разі.

Чи потрібні маневри, чи ні, — на це кожний, починаючи від голови держави, може дати собі иншу відповідь. Та виринає одно питання. Найкращі знавці воєнного діла, соціольоги та вчені впевняють, що завтрішна війна не буде нічим подібна до вчорашньої і що наполеонівські бої, а навіть підземельна війна окопів перейшла вже до археольоґії. На сцену нової війни ввійдуть у першу чергу бездротні телеграфи, смертоносні притаєні машини, літаки, отруйні гази... А воєнні рухи великих армій мають бути в порівнанню з цими новими засобами боротьби — лише забавою в війну. Чим-же-ж є супроти цього факту старі операції маневрів?

Зза куліс мароканської війни.

Голоси французької преси.

Нансі, 1. серпня.

Кривава боротьба, що точиться в горяному Рифі вже другий рік, притягає на себе все більшу увагу европейської опінії. Ця боротьба не стихає ні на хвилину за винятком тих „передишок", які є потрібні, щоб потім з новим поривом кинутись на свого противника.

Мароканська війна гідна з нашого боку уваги тому, що вона насуває деякі паралелі з недавно минулими часами рідної історії.

На рифанській війні зосереджована увага всієї французької преси, яка більше або менше хвилюючись старається оцінити увагу цієї боротьби, її можливі наслідки, та відшукати головних її винуватців. Вона одностайним фронтом ласться на Рифанців, котрі на її погляд хочуть тільки розірвати цілість мароканської держави і внести колотнечу серед тих племен, що живуть та насолоджуються спокоєм під французьким протекторатом. Пишеться про зусилля, витрачені Французами на збагачення цього краю, про той добробут, який є внесений ним серед туземців, про европейську цивілізацію, яка поклала свої дорогоцінні цеглини на сипких пісках Африки.

Найбільше дістається таки самому Абд-ель-Крімові, котрого іменують то розбишакою та авантюрником, словом тими термінами, що їх звичайно вживають проти того, хто во імя певних ідей підіймає маси та бере провід над ними, щоб вивести їх „в землю обітовану".

Як би то не було, а особа Абд-ель-Кріма заслуговує вже нині на подив з уваги на його енерґію та силу волі, орґанізаторський і воєнний хист. Абд-ель-Крім, людина з висшою европейською освітою, зумів об'єднати коло себе всі племена місцевости Риф, розторощити Іспанців і загрозити престіж Франції у всьому магометанському світі.

Безперечно, сам Абд-ель-Крім не міг би добути того, що добув, колиб не мав підтримки серед инших держав.

Французька преса обвинувачує в ріфанському успіху большевиків та Німців. Вона й має до деякої міри слушність, але лише матеріяльна підтримка не дялаб таких наслідків, як би глибше коріння не таїлось у душі самого народу. Мусів жевріти якийсь спільний вогник серед тих розбритих хижацьких племен, коли вони зуміли повстати та наступати такий довгий час проти двох европейських держав, з якої одна має найбільшу сухопутню армію в світі. Крик французьких комуністів заперестати збройну боротьбу, приступити до мирних переговорів і визнати самостійність Рифа змінив загальний погляд, що рука III інтернаціоналу діла — і то завзято — серед племен Марока. Маємо тут ще один доказ більше, що сучасний світ опутаний цілою сіткою паутиння, якої нитки проходять у найтемнійші куточки.

На наше задоволення сьогоднішне число часопису „L' Ère Nouvelle" якраз торкається цього питання. Можна вірити, що в тих відомостях, які він подає, міститься правда.

Зазначений часопис припускає цілком певно, що в рифанському руху криються ґермано-турецькі інтриґи, тим більше, що інформації з Константинополя та Берліну зміцнюють дипльоматичні офіціозні анкети про це питання.

„В 1923 р. негайно після евакуації Царгорода союзниками, відбулась конференція в тому місті між бароном Келєром (військовим кореспондентом „Berliner Tageblatt", полковн. фон-Крес (голова Союзу старих вояків на Сході), Ізмет-Пашою (нині перший турецький міністр), Ребад-Пашою (губернатор Тракії) Ахмет Ага Оглю (публіцист і активний член турецького комітету Юрбу), Енвер Беєм (шеф служби турецької розвідки підчас союзної окупації Царгороду), Садік Рушді Беєм (кузином Мустафи Кемаль Паші), адвокатом Неша Беєм (великим панісламістом), полковн. ген. шт. Уєсдуля Беєм, Цевлед Могамедом (редактором часопису Andanaya Dogranj), та Нуррі Осман Делілем (аташе в міністерстві).

„Ця конференція обговорювала справу звільнення Туреччини зпід впливу союзників та організації таємного повстанчого руху під маскою панісламічного руху.

„Риф (Мароко) був вибраний як країна найбільш сприяюча для здійснення цього пляну. Збори уповноважили двох своїх членів: Девдед Могамеда та Нуррі Осман Деліля відправитись на місце й розслідити ситуацію з шефами ріжних племен: відповідь стверджувала, що рух був би можливий, якби инші мусулманські нації зобовязались постачати допомогу. Негайно навязались активні зносини між ісламічними організаціями, шефами мароканських племен та Абд-ель-Крімом".

Ось невеличкий промінь світла на тайну сили й організованости повстанців.

Немає сумніву, що справа повстання в Рифі була гарно обміркована, базувалась не на запевненнях, а на справжній активній та рівномірній підтримці ззовні. Абд-ель-Крім, починаючи своє діло, тямив ті завдання, які він бере на себе в імя визволення ісламізму від европейського впливу. Вже його думки, почини та акти пронизували ті релігійні вірування, що об'єднують мусульман. Ним кермувала не лише ідея добробуту маленького народу, а багато ширша, обіймаюча величанський простір Африки й Передньої Азії.

І справді, в цьому ми можемо бути запевнені на підставі тих заходів, які він вживає щодо поширення своєї пропаґанди на далекий південь Африки, та на тім відгуку, який лунав та лунає серед сусідніх Рифові племен.

Головне звено, що єднає всі ті душі — це релігійний фанатизм визнавців ісляму.

П. V. Augagneur в статті, публікованій „Revue Mondiale" є також того переконання, що діло йде про ісламічний рух.

Де шукати коріння того відродження, того справжнього повстання? — він питає себе.

„В большевицькій пропаґанді? Безперечно радянські агенти, походження чи то російського, чи німецького чи французького, як що не запалили, то змагають поширювати пожежу. Всякий народній рух притягає увагу большевизму, який старається використати його для себе".

„Большевицька пропаґанда сприяє тільки цьому рухові; на мій погляд вона його не створила".

„Ми знаходимось перед проявом загального духу ісламізму".

Ось як являється картина рифанського руху. Останні події в Китаю, які були так на руку совітам, свідчать теж, що туземці дбають про власні інтереси і добро, а Москва виступає лише згодом в ролі опікуна, котрий хоче поживитись за рахунок того, ким опікується.

Що до Рифанців, то франц. лівиця висловлює здорові думки, стверджуючи доцільність і актуальність ідеї „Арабської конфедерації", та потребу переговорів з Рифанцями

„иншою мовою ніж зі зброєю в руках". А що до Москви, то вся франц. лівиця поборює всіма силами комуніст. пропаганду, ставлячи перед собою рубом питання:

Хто кого подолає? Питання яке безумовно цікавить і нас.

І. Гончаренко.

По широкому світі.

Сумнівна конференція.

Совітський амбасадор Красін мав по сензаційним інформаціям „Шікаго Трібюн" — буцімто конференцію з фр. мін. зак. справ Бріяном про російські довги. Красін заявив згоду підписати торговельний договір з Францією і одночасно взяти на себе обовязок сплати старих царських довгів.

Страйк на Горішнім Шлеську.

На Горішнім Шлеську застрайкувало 9.000 робітників для демонстрації проти введення 10-годинного робочого дня.

Білоруське повстання.

З Минська йдуть (ще неперевірені) звістки, що відділ білоруських повстанців, складений з 30 чоловік, під командою бувш. капітана царської армії Орловського, напав на Ужа, біля Гомеля. Повстанці перервали телефони і нападали на хати відомих комуністів, яких прилюдно розстрілювали. Гроші заграблені з кас мали роздавати між населення. Совітська влада шукає за втікаючими повстанцями.

Заворушення в Дамаску.

В Дамаску прийшло до заворушень між місцевим населенням і франц. військом. Населення напало на франц. консулят. Згинуло 18 тубольців і 5 Французів.

Бріян — Чемберлен.

Потверджується чутка про переговори між Льондоном і Парижем у справі подорожі Бріяна до Льондону. Цілю подорожі обговорення змісту франц. відповіди на нім. ноту в справі пакту безпеки. Стріча буде, мабуть, слід. тижня.

Можливість виховування нашої молоді в Америці.

(Надіслана стаття.)

Ню-Йорк, липень.

Усі журимось, коли згадуємо ті тисячі наших гімназистів та студентів, що тепер поневіряються по селах і містах Галичини без жадної надії закінчити свої студії. Коли вони лишаться в тім „недовершенім" стані, в якім вони є тепер, або коли не візьмуться до господарки чи торговлі, ми будемо мати незабаром цілу класу „бувших людей", котра тяжким тягаром ляже на нашу суспільність.

Цікаво знати, скільки в дійсности є в Галичині цієї молоді, що недокінчила своєї освіти? Корисне діло для розвязки питання ліквідації цього анормального явища зробилиб наші інституції, якби зібрали точний перепис полишеної поза мурами гімназій та університету молодіжи. Тоді булоб видніще як радити.

Та покищо наша думка звертається до Америки. Чому не післати би ту нашу молодь туди, щоб вона сповнила свою освіту?

Неодному такий запит може видатись вибриком української уяви. Як, з нашими злиднями та вчити дітей аж в Америці?!

Та коли ближче приглянемось до цієї справи, побачимо, що це не така зовсім неможлива річ.

І Злучені Держави і Канада не мають ніяких іміграційних обмежень для заграничної молоді, що хотіла би вчитись в їхніх школах. Американський консуль у Варшаві і канадійський комісар у Данціґу видають візи кожному студентові, котрий викажеться, що його принято до якоїнебудь школи в цих державах.

Тут більше може зайти питання, де взяти гроша на переїзд та прожиток в Америці, а також куди саме їхати на науку?

Фінансове питання розділимо на два пункти. Є такі, що можуть на студії власним коштом поїхати. Утримання студента на протязі чотирох років у Львові винесе яких 1200 долярів, рахуючи по 300 долярів річно. І на ті гроші родина мусить стягнутись. На утримання студента в Америці родина не потребує стільки витрачати. Тут треба купити йому „шифкарту" та пашпорт, що винесе разом 200 дол. на першу зиму. Відтак студент буде на себе сам заробляти. Прецінь у цілій Америці студенти на вакаціях їдуть на роботу і заробляють собі від 150 до 300 дол., що дає їм можливість безжурно пережити літа науки.

Багато з наших опущених студентів та гімназистів має в Америці кревняків, а дехто може й рідних, яким лиш треба піддати думку, щоб узяли їх до американських шкіл. І дещо вже йде в цьому напрямку, але цей рух не масовий, як це треба би зробити. Нам наприклад відомо, що один галицький студент з Торговиці Пільної, пов. Городенка вчиться на університеті в Саскатуні, Саск. в Канаді, а кільканадцять молодиків відїхало на студії до Колеґії в Блюмфілді, у Злучених Державах, куди їх забрали їхні кревняки.

Так само треба призадуматись над тим: до яких наукових центрів нашій молоді їхати. У Канаді перше місце — це Саскатун з його чудовим університетом і Українською Бурсою ім. П. Могили, за сотворення котрої Українці повинні вічно бути вдячні Василеві Свистунові, тепер урядникові українського збіжевого товариства у Вінніпегу. Саскатун лежить у центрі українського моря в західній Канаді, і невдовзі прийде той час, коли в тім університеті будуть учитися десятки тисяч нашої української молоді. Другий університет це в Едмонтоні в Альберті; це теж центр української освіти, бо там теж є наша Бурса ім. М. Грушівського. Тай університети у Вінніпегу, Торонті і Монтреалі добрі, славетні, лише в них буде студентові спочатку тяжше бо нема української бурси.

Взагалі це одна з перших перешкод. Але вона не така страшна, як здається. Добрий студент починає розуміти мову від трьох до шести місяців. Звичайно, добре би було взяти трохи лекцій ще дома перед виїздом до Америки.

Для таких, що мусять починати англійщину від самого початку, або таких, що не мають повної гімназії, найкраще буде надаватись колеґія в Блюмфілді. Ця колеґія славна на цілу Америку тим, що в ній, і лише в ній, обовязкова українська мова, як також українська література й історія. Підготовчі кляси теж ведуться для Українців в українській мові. Між професорами є двох Українців. Цієї зими в Блюмфілдській колеґії буде від 30 до 40 українських студентів.

Варто також запровадити у нас звичай виміни родичів студентами. В Америці є багато батьків, що раді би дати свого сина-студента на докінчення гімназії, або й університету, на рідну землю, щоб зазнався ближше з рідним краєм і українською мовою. Ця виміна дітьми студентами змінила би духове обєднання української молодіжи з її американською еміграцією. А відтак українські Американці, американські Українці стали би тим зєднуючим ланцюхом між Північною Америкою і українською нацією в торговлі і инших ділянках життя.

Посилаючи нашу молодь на науку до Америки, треба її переконувати, щоби звертала найбільше уваги на американські способи промислу та торговлі, та щоби робила найбільше знайомостей у промислово-торговельних колах. Добрі наслідки такої науки і запрягання хутко відчули би ви у добробуті на українських землях.

А. Терненко.

З тайн шкільної політики.

В справі української гімназії в Перемишлі.

Як відомо вже нашому громадянству,

Одним із найбільших таранів на розбиття гімназії є розпорядок львівської кураторії, що в українській перемиській гімназії можуть бути учні тільки з 5 повітів, а саме: Перемишля, Доброміля, Мостиськ, Ярослава і Березова. Всі учні з инших повітів, навіть ті, що тепер перейшли до 8. кляси, мають шукати собі місця, де хочуть.

Таким чином більш як 400 учнів видалено без ніякої причини з Перемишля, хоч розпорядок кураторії

Щож робиться в цій справі з нашого боку? Відбулося тільки одно протестуюче віче в Перемишлі і більш нічого. Ніякої пляновоі, загальної й однодільної акції в цілі скасування цього розпорядку кураторії зовсім нема. І це річ дуже дивна й прикра.

В. Ю. КИСІЛЕВСЬКИЙ.

Лист з Канади.

Свячення пасок.

В суботу перед самим Великоднем похолодніло. Зі сходу обернув вітер. З Атлянтійського Океану, понад озера, тисячі миль надніс вітер хмари, повіяв холодом, так, що тепла сонішна яр в осінь перемінилася. На фармах зразу у всіх „палюхах" понапалювали.

Холодно. Та не зважаючи на це, запрягаємо коня до „демократа"[1]) й загорнувшися добре в кожухи, їдемо оба з Іваном до уніятської церкви, віддаленої на яких три милі, паску святити.

Мочарами вже нема дороги, треба обїздити. Демократ еляєтично вихитується на великих камінях, схованих у глибокій, торічній траві.

Вітер є густим дощем у нагі дерева й шумить, наче могутня ріка.

Візок викотився на „леню", можна поспішити.

Біля фарми старого Сороки, стоїть вже „боґа"[2]) перед хатою. І від них видно, поїде хтось з паскою.

Над мочарами нависли мряки.

При самій дорозі сидить на камені куропатва, й дивиться здивовано, куди то люде в таку негоду їздять?

Раз-у-раз перебігають дорогу малі зайчики, то в цей, то в другий бік. Їм, здається, байдуже, що дощ січе! Гаразд, що травка викололася.

Виїхали з ліса на поле, ще одна миля й церковця перед нами. Під самим лісом, новенька, ще навіть недокінчена. Ціла із канадійської сосни, наче кедрова. Червонава краска дерева, прегарно відбиває від окруження.

У церкві засіли вже фармери, фармерки, що позіздилися з найдальших закутин. На середині горить весело ватра в „палюсі". Люде поскидали кожухи на лавки, посідали довкола й балакають півголосом.

— Чи тільки напевно приїде? Це-ж двацять миль у таку негоду треба проїхати...

Загуркотіла нова „боґа" перед церквою. Народ заворушився.

А може вже?

Та ні, широко розкритими дверми входить тільки фармерка Юриха аж зза „ривера"[3]) „крайовий" кожух прикрила хусткою, в обох руках ледве таскає завиті в біле скатерті паски.

— Слава-Ісу!

— Гей кумо! А виж зразу на два роки гадаєте паску святити? — жартують знайомі.

Юриха всміхається гордо.

— Абож то багато? Та деж?

Минає година за годиною, дощ бє в дереляні стіни церкви. Гутірка то оживає, то втихає.

Темніє.

— Чуєте кумо, до Сороки писав хтось з краю, що там голод є, — відзивається хтось стиха.

— От бідний нарід, — зітхнула Юриха.

— Іде, вже іде! — вбіг до церкви хлопчина.

Всі висипалися на дощ, побачити, чи це правда.

Далеко, ледве визначно на чорній дорозі замаячів віз. Чим раз ближче. Справді священик. Закутаний в медвежий кожух, ледве очі видно.

Увійшов у церкву, зняв широченний кожух, повісив на кілок, далі скинув і плащ, сів коло палюха, роззув черевики, щоб ноги загріти.

Молодий, з буйним назад закиненим волоссям. Вихованець канадійської семинарії.

— Розкладайте паски! — показав рукою довкола, нема багато часу... ще вісім миль маю їхати. От поган на сам Великдень! — говорив поспішно, затираючи руки.

Порозкладали паски, позасвічували свічечки. По церкві поніслися дух усяких „снідів", ковбас, шинок.

Священик натягнув фелон, дяк і фармер в одній особі позасвічував свічки, приніс свяченої води.

„Христос воскресе..." залунало по новій церковці.

В цю мить стали перед моїми очима ріжні моменти Воскресення Христового... Січовий кіш з молодим стрілецьким товариством у першому році війни... Великдень під акомпаніяментом гармат зпід Львова, на рідній землі... Далі Великдень на вигнанню...! І тепер, на вільній канадійській землі.

Посвятили паски. Священик сказав кілька слів про Воскресення, про всі народи землі, що тепер святкують, про віру, надію, любов... Мабуть тільки згадати про наших батьків, що остали на „своїй" далекій землі, та може й без паски святкують...

— Пишуть листи, що голод у старому краю... — зітхав сам до себе старий Ілля завязуючи, паску в білу скатерть, й похитав сивою головою.

Дощ трохи настав, запала темна, непроглядна ніч.

Тихо розіздилися „боґи", „демократи" й вози на всі сторони...

В Манітобі, квітень 1925.

[1]) Демократ, — легкий візок.
[2]) Boggy — візок на дві особи
[3]) River — ріка.

Розберім коротко поодинокі аргументи:

Розпорядок кураторії мігби ще мати деяку основу чи рацію тоді, коли-б поза територією пяти „доземлених" повітів була ближче українська гімназія. Але так не є, бо найближча українська гімназія находиться аж у Львові! Далі! Перемишль як місто, що після Львова має найбільше населення, є до певного ступня центром, осередком цілої західної частини заселеної Українцями Галичини. Тут є осідок українського епископа й консисторії, є окружний суд, фінансові й торговельні інституції, багато інших середніх і фахових шкіл. Батьки учнів, часто бувають тут залля всяких своїх справ, знайомляться з містом і мешканцями і лекше їм примістити своїх синів у Перемишлі, ніж у Сяноці, Новому Санчі чи Ряшеві. А головна й найважнійша річ: тут, у Перемишлі є багато наших бурс, у яких наша незаможна селянська молодь має дешеве приміщення й добру опіку.

такі близькі від Перемишля й чисто українські повіти, як Любачів (колишній Чесанів), Старий Самбір, Самбір, Рудки, Ліско, Сянік, а ласкаво „доволяє" на повіт Березів, в значній частині вже польський, з якого майже нема учнів у перемиській гімназії.

Придивімся ближче: відкинено повіт Любачів, із якого до 200 учнів учиться в перемиській українській гімназії. А чому? Перед 2 роками закрила влада українські гімназійні курси в Любачеві, бо вони дуже перешкоджували любачівській приватній польській гімназії. Але учні українських курсів пішли до Перемишля і ось тепер їх і звідсіль прогонюють, щоби таки конечне запевнити фреквенцію любачівській польській гімназії. Відкинено теж повіт Старий Самбір, з якого подекуди ближче до Перемишля, як до Самбора, і з якого селяне звичайно фірами довозять учням харчі на станцію. Відкинено недалекий повіт Рудки, хоч з цього повіту не приймали учнів у Львові, поясняючи, що мають учитися в Перемишлі. Відкинено зовсім безпідставно повіти Ліско й Сянік, хоч у повіті Ліско зовсім нема гімназії, а в Сяноці є гімназія реальна і до неї учні перемиської класичної гімназії не можуть ходити, бо треба їм доповнювати багато предметів. Відмовляють учитися в перемиській українській гімназії учням повіту Самбір, хоч у Самборі така велика недостача помешкань, що навіть учні польських гімназій не можуть найти станцій.

З огляду на те все легко зрозуміти важке становище батьків усіх повітів, як вони вже цілий місяць бігають по дирекціях усіх ближчих і дальших польських гімназій. До польських гімназій у Ярославі, Сяноці, Самборі приймають дуже мало учнів, кажучи, що нема місця для кількох сотень чи десятків учнів. А на запит стурбованих батьків, що їм робити, відповідають ширако: „Macie gimnazja po innych miastach, jesi Dembica, Rzeszów, Tarnów, Nowy Sącz, wybierajcie sobie". А наших Лемків зовсім не приймають у гімназіях Горлиць, Ясла і Коросна і виправдуються недостачею місця. Крім цього навіть там, де приймають по кількох учнів, вимагають здавання всіх предметів, хоч є це гімназії того самого типу, що й у Перемишлі. Возьмім на увагу ще инші обставини. Учні, що мають поправки, не можуть уже тепер старатися за прийняття до чужої гімназії, бо вперед мусять у днях 29—31 серпня зголоситися в Перемишлі до здавання. Після того вже певно їх ніде не приймуть, бо вписи будуть закінчені й не буде місця. Учні 8. кляси з „чужих" повітів мусять теж шукати собі иншої гімназії і то тільки на один рік, що з боку навчально-педагогічного є абсурдом.

У переважній більшости батьки перемиських учнів — це селяне, а селянам дуже важко й писати всякі прохання, зїхатись спільно для наради, вислати депутацію й домагатися анулювання

До того ще тепер саме пора жнив, найгарячійший час для хліборобів. Цим і треба собі пояснити, що на жаль тільки деякі, більш продумчиві батьки подавали бодай прохання до кураторії в справі своїх синів, особливо в таких випадках, коли їх діти мали дарове або дешеве приміщення по бурсах або коли вони мали в Перемишлі свояків і т. и. І хоч таких прохань внесено дуже мало, то кураторія навіть і цеї малої скількости не задовольнила. На 77 прохань кураторія полагодила успішно тільки 27, а 50 відкинула зовсім. Тільки один любачівський повіт вислав депутацію до Львова. але тут не застали висланці нікого з можновладців. З дуже багатьох місць приходять вістки, що бідні наші селяне, не знаючи, як порадити собі, взагалі не будуть далі посилати дітей до школи.

І саме тепер ще треба би рішуче поробити всякі можливі заходи, щоби наша молодь далі мала змогу вчитися в українській гімназії в Перемишлі. Перш усього наші повітові організатори повинні подбати, щоби кожний батько вислав подання до кураторії і до міністерства освіти, щоби з кожного повіту вислати депутацію до Львова, щоби спільними засобами вислати теж представників до міністерства і там домагатися скасування розпорядку кураторії.

Один із батьків.

Відгуки дня.

Дещо про заяців.

(Дискусійна політична стаття.)

Я пробув тепер кілька днів на селі. Не чув трамваїв і кейської каналізації, не бачив телеграфічних дротів і політичних стовпів. І тому легко було на душі, на серці, в грудях і в голові.

З усіх лон таки найкраще лоно природи і я, положившись на нього, читав уважно книгу істнування, що розгорнулась перед моїми очима.

Цілих десять днів читав розділ про заяців, про їх життя, звичаї, обичаї, нахили та забаганки. Дивився я на ті малі і на око дурненькі сотворіння, які вони на ділі розумні та второпні. Скільки хитрости вимагає від них тверде життя, щоб не загубився їх переслідуваний і нищений рід. На кожнім кроці жде на них кривда: доразові псячі сили, провокаційні засідки мисливих та шпигунство шулік.

На скільки краще вміють вони вичинати небезпеки як наприклад... Українці!

Але з усього, що я прочитав у книзі природи про заяців, найбільше мені подобалась сторінка про білу латку. Іменно заячиха має ззаду білу латку, яка не є тільки поикрасою чи химерною фантазією самички. Вона служить за дороговказ для малих заєченят, коли нічо треба тікати крізь темні корчі та гущаки. Тоді заєченята біжать вдивлені в білий знак своєї мами і ніколи не жалують цього. Навпаки: біда тому, котре з них стратить з очей спасенну латочку.

Я нераз обсервував ці розумні заячі уладження і дивувався чому досі ніхто не виковистав цього в політичних статтях. Адже порівнання таке близьке і таке повчаюче. Напевно сталоб на грубезний том, або на кільканадцять затяжних статтей під заг.: „Заяці і політики".

Поминувши те, що політики дуже часто мають стільки лицарського духа, такий самий характер у ногах і тільки само як не дійсних, то бодай видуманих небезпек, — подібність між ними і заяцями це власне та біла латка ззаду.

Як тільки котрий з політиків висунеться на чоло, зараз йому причіпають латку, одну а нераз і більше. Вона, чи вони, служить потім партійним заєченятам за дороговказ, куди вразі небезпеки мають утікати.

Возьмім наприклад наших політиків:

Трудовикам причіплено латку чорножовту і вони з нею ходили, а декотрі ще ходять до нині.

Радикали мають напевно якусь латку, але так вимають хвостом, що її добре не видно і радикальні заєченята густо-часто забігають ворогові в зуби.

Соціялісти дістали латку червону, але вона заросла так, що ніхто не може орієнтуватись у напрямі.

Комуністи мають латку ярко червону в виді сіоністичної звізди, яка дуже часто змінює краски і тим способом вилюде (на мадом „Мута") чужих заєченят.

Все вище наведене вказує, скільки подібного між заяцями і політиками та скільки про те далосьби написати.

Але все таки є й ріжниці між ними.

Латки заяців завсіди добре проводять молоду генерацію, а в році є бодай пару місяців, коли їх можна безкарно стріляти.

Галактіон Чіпка.

З нових подій та ідей.

Чи зріст інтеліґенції?

Чуємо щораз частійше фразу, що нове покоління розчарувавшись у вартости вищої освіти, покидає інтеліґентські професії, які не стоять у ніякій пропорції до витраченого інтелектуального зусилля. Всі нині вірять в аксіому, що живемо в добі звороту в користь економічної та промислової діяльности, з явним нехтуванням інтелектуальних вартостей.

Тому всі мабуть здивуються, почувши, що на суспільно-політичнім конгресі у Празі, д-р Ференчі, доцент женевського університету, представив статистику, яка опрокидує всі поширені погляди про крізу вільних інтеліґентських професій. На підставі найточнійших дослідів, зроблених совісно в усіх країнах, виявляється, що цифри не йдуть у парі зі загально поширеними поглядами. Цифри доказують, що від війни, майже в усьому світі, навіть у таких країнах, де умовини життя приневолюють інтеліґенцію виконувати другу, побічну професію для прожитку, скількість кандидатів на інтеліґентські професії збільшилась рівно надвоє. Як розяснити такий парадоксальний зріст кандидатів на нужду? Один німецький фільософ, Фахтвангер, досліджуючи це дивне явище, прийшов до висновку, що тут грає ролю „ірраціональна риса інтеліґентського „покликання" (до якоїсь професії). Иншими словами: інтеліґент вибираючи якусь професію не йде по лінії якоїсь льоґіки, а слухає певного неясного інстинкту, майже містичних побудів. Вибір професії у інтеліґентної людини можна інколи прирівняти до форм умертвлювання себе черцями, що шукають шляху внутрішного досконалення. Одиниця слухає немов би голосу „з висоти", який є сильнійший, ніж розумна воля.

Цього явища не можна розяснити звичайною льоґікою, якої шукаємо в буденних учинках або мотивами ділового „інтересу". Не забуваймо, що живемо в добі реалізму, коли кожний має змогу ствердити як заробіток замітача вулиць рівняється платі на поважних та почесних інтеліґентних становищах. Чимало неграмотних, напів освічених ремісників або підприємців не побиває інтеліґентських професій навіть там, де, здавалось би роля освіти не є маловажною?

Якже-ж погодити ці факти з фактом зросту інтеліґенції? Відповідь на них є досить банальна. Повоєнна суспільна метушня довела до того, що гріш попав у руки великої скількости неосвічених людей, простолюддя та робітництва, які раніше не мали змоги дати своїм дітям солідної вищої освіти. Робітництво, а навіть селянство, по війні, поправило сильно свій економічний стан і може не журитись про завтрішній шматок хліба. Одночасно з тим у них зросло бажання покористуватись бодай зовнішними ознаками інтеліґенції, якими ще недавно так нехтували. Нема сумніву, що студії, які не приносять безпосередної користи, грають у деяких людей таку саму ролю як у сальоні ґрамофон. Крім людської порожнечі робить тут своє й почування потреби зрівняти себе з вищою суспільною клясою. Статистика шкіл в Европі каже про непомірний зріст дітей з низших суспільних кляс, а зменшення дітей з т. зв. буржуазії.

Слід ствердити, що поширення освіти в суспільности не є однозначним зі зростом інтеліґенції. Обниження інтеліґентського рівня по останній війні відчувається дуже сильно в численних країнах. Зацікавлення для чистокультурних проявів, літератури, мистецтва, ослабло незвичайно. Багацтво переживань, які привезли зі собою додому з війни сотки тисяч людей, не стоїть у ніякій пропорції до розвитку їх світогляду, чи ще точнійше: до піднесення загального культурного рівня даної країни. Можна сказати, що в такій самій мірі як зросло число інтеліґентів, що зійшли на рівень пролетаріяту, менш-більше така сама скількість людей, що є формально інтеліґентами, чи то своїм зверхнім виглядом чи придбаними диплъомами, в дійсности є пролетарами духовими. **О. О.**

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє (173) число „Діла" сконфісковано буквально за одно коротке останнє речення вступної статті про польсько-німецьку виміну оптантів.

— **Процес Ланьцуцкого.** На середу розписано у варшавськім окружнім суді розправу проти комуністичного посла Ланьцуцкого, обвинуваченого в противдержавній діяльности з §§ 129 і 539 (рос. карн. код.) У своїй промові, виголошеній 27. квітня м. р. у Варшаві на одній з міських площ Ланьцуцкі бушімто підбурював слухачів до повалення істнуючого в Польщі державного устрою. Виданий соймом судові, Ланьцуцкі був арештований і замкнений у мокотівську тюрму. Боронить його відомий з комуніст. процесів адвокат Дурач.

— **Поліційна ідилля.** В ніч з 1. на 2. серпня убито в Хойнічах на Поморю поліціянта Шимчака, який пильнував тамошнього скарбового уряду. Під закидом убийства арештовано товариша вбитого поліціянта Ягоду, який вкінці признався до злочину. Ягода прийшов критичної ночі до скарбового уряду й намовляв Шимчака до спільного пограбування каси. Коли Шимчак відмовив, Ягода прорізав йому горло бритвою. Ранений встиг ще витягнути баґнет і вдарити ним напасника в руку й лице, але сам з упливу крови швидко потім помер.

— **Запрошення Горкого.** Петроградська Академія Наук вислала до М. Горкого запрошення на свято 200-літних роковин Академії. Були вістки буцім-то Горкий виїзжає з Сорренто (Італія) до Росії, але вони спростовані як неправдиві.

— **Конґрес для санації вязниць.** Найблизшого тижня почнеться в Льондоні міжнародній „конгрес стану вязниць", в якому візьмуть участь представники 34 країв. Головним завданням конґресу буде випрацювання спільних напрямків: як слід поводитись у вязницях з жіноцтвом та дітьми. Англійські делеґати поставлять проєкт, щоби увязненим жінкам давати домашні зайняття і заявщити їм якнайбільшу свободу та самостійність. Дітьми, що зродяться у вязницях, повинна опікуватись Ліга Націй.

— **Куди йдуть податки.** В Лодзі арештовано функціонаря скарбової палати якогось Матачинського, який в ревности урядовій стягав з податників останній гріш на те, щоби сховати його до своєї приватної каси. Податковий уряд наказував потім секвестр за незаплачені податки, дарма, що вони були давно стягнені.

— **Польська щастя до зропляків.** Два дні тому вилетів з Дембліна (б. Івангороду) до Варшави військовий зроплян з одним старшиною і пільотом. Стільки його й бачили. Поміж Демблином і Варшавою є кількадесять кільометрів, а про зроплян і слух загинув. Гадаючи, що він розбився десь підчас шаліючої бурі і тепер шукають за ним по дебрах. Це вже другий зроплян заграничного типу 14-ти штук, спроваджених недавно з Франції, який завів покладені на нього надії.

— **Поворкні піддані.** Як можна в нинішних часах подорожувати безплатно і примусово, про це свідчить свіжа історія якогось Дніпровського, бувш. російського підданого, що сів на кораблі „Адріатік"

Америки до Англії, щоби проїхати „зайцем", крадькома. Коли він висів у Ліверпулю, звідти відставили його назад до Зєдинених Держав. Та там не позволили йому висісти на беріг, дарма, що він мав у Ню-Йорку власне мешкання. І звідси відослали його знову до Англії, а з Англії мали відправити до Росії. Англійський уряд не мав ніякої підстави передавати його в руки совітської влади і волів спрямувати його ще раз до Ню-Йорку. А про те зараз на другий день, по приїзді до берегів Америки, мусів відїхати иншим кораблем до Англії. Вреші американський уряд, роздратований численними подорожами такого пасажира на кошт америк. корабельних фірм, задержав його в Антверпені і рішив силоміць відставити до російського кордону.

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

25-ий день розправи.

В доповнення звіту з переслухання свідка інсп. Савіцкого слід записати запит адв. д-ра Льва Ганкевича: „Чи крім концепції Штайґера і Паньчишина чули ви ще про якусь концепцію?" Інсп. Савіцкі: „Так. До суду відіслано акти справи української військової організації в звязку з замахом". Д-р Ганкевич: „Хто підписав це донесення?" Предсідник: „Ухиляю питання". Характеристичним моментом для лінії оборони в цьому процесі було внесення д-ра Ляндау, щоби заборонити д-ру Ганкевичеві питатися у цій справі (про додаткове донесення в справі Штайґера). Предсідник відповів, що не може заборонити питатися, може лише поставлені питання ухилювати. Д-р Грек вносить долучити до актів фотографії Фідика і Харкова, допукавшися надзвичайної схожости поміж Харковим та Штайґером. Прокуратор висловлює здивування, що оборонці, які досіль цілою силою перли на Паньчишина як на справника замаху, тепер уже складають вину на Харкова і Фідика.

Свідок інсп. Лукомскі широко оповідає перебіг слідства. Раз прийшов до нього фотограф Мінц і сказав, що якась служниця в якогось архітекта має нареченого, який щось може знати про замах. Свідок мав таких донесень десятками, всі вони звертали слідство в справі Штайґера куди инде. Свідок доручив свому помічникові Ґеперові перевірити цю справу й вислід слідства відіслати до суду. Свідок розказує пікантні подробиці про редактора „Веку Нового" Данилюка, який перший „пустив сензацію", проголосивши у „Веку" невинність Штайґера й вину Паньчишина. Данилюк чванився, що дістане частину тої нагороди, яка припаде Дворніцкому. Потім, коли виявилась хиткість „сензації" і арештовано Єґера, Мінца, Коригабера, Микитина і Дворніцкого — Данилюк ходив переляканий і навіть спакував валізку, готуючись до криміналу. Дальше Лукомскі виясняє непорозуміння істнуючі поміж ним, як інспектором і комендантом державної поліції та Дворніцким бувшим поліц. урядником, а потім приватним детективом (як відомо, Дворніцкі уже скептично висловлювавсь про особу Лукомского та вартість поліції).

З огляду на наглий суд над Ботвіном, розписаний на середу, розправу відложено до четверга.

Доразовий суд над Ботвіном.

Мала саля карного суду задихається від натовпу. Вступ на салю тільки за поіменними запрошеннями, — дуже суворий. Напруження, що жде на „сензацію", з ходом розправи щораз більше переходить у важку пригноблену атмосферу, як в обличчі трагедії: цеж сидить людина, від якої домагаються голови і голову якої може за кілька годин розстріскають кулі. Суд починається в 10·15. Трибунал складений радників Маліцкого, голови, Анґельского, Сохи та Маліновского, — протоколянта: д-р Пйотровского. Обвинувачує: прок. Сивуляк. До оборони зголосились д-р Аксер і д-р Шухевич. (Почувши це Ботвін дякує оборонцям мовчаливим поклоном.) Обвинувачений Нафталі Ботвін, має 20 років; уроджений біля Камінки Струмілової, у жидівській бідній родині, — записаний без віроісповідання і без національности; має 4 кл. народньої школи; від 4-ох літ є шевським перекравачем. Є це молодець малого росту, з довгими руками та довгим волосям, з нервовим обличчам, на якому відмальовується рішучість та завзяття.
завзяття.

Прокуратор коротко змальовує факти вбивства Ботвіном — Цехновского і мотивує акт обвинувачення, за злочин скритого вбивства. Дня 25-го липня в процесі проти Микитина та тов. слухали бувш. варшавського урядовця політ. поліції Цехновского як свідка. Його мали сконфронтувати з Паньчишином, та день раніше, 28. липня Ботвін убив Цехновского на вулиці Трибунальській. Ботвін на поліції та в суді зізнав, що від 1923 р. був членом комуністичної партії і що брав участь у комуністичній праці.

З газет і партійних товаришів дізнався, що Цехновскі є провокатором і рішив убити його. З доручення своєї партії з Варшави слідкував за Цехн. в суботу, неділю і понеділок. У вівторок усів на лавці скверу проти вул. Баторого й вижидав Цехновского. О год. 1·30 побачив його, як він вийшов з суду і пішов за ним по Галицькій вул. На закруті до вул. Трибунальської приблизивсь на віддаль 5—6 кроків і стрілив до Цехн., при чому дві кулі поцілили Цехн., а одна застрягла в упряжі одного воза. Цехновскі впав, підвівся, зробив ще два кроки й знову впав. Справник почав тікати до Рутовського вул. з револьвером в руці. Під крамницею Менкеса заступили дорогу два випадково йдучі агенти поліц. Мулік і Малявскі. Ботвін підвів руку з револьвером, але його вхопили й розброїли. На поліції заявив він, що вчинку не жаліє, і доконав його свідомо й обдумано. Прокуратор мотивує своє обвинувачення признанням Ботвіна перед інсп. Лукомским і 5-ми свідками події.

Оборона домагається перерви 2 годин в ціли ознаойомлення себе з актами й порозуміння,з обвинуваченим, покликуючися на закон. Трибунал заряджує пів годинну перерву. Д-р Аксер іде до сусідної канцелярії, де тримають під сторожею Ботвіна, а д-р Шухевич переглядає акти.

Слідують зізнання обвинувачого переплітані питаннями прокуратора. (Докладно надзвичайно цікаві зізнання обвинуваченого мусимо з технічних причин відложити до завтрашнього числа). Зізнають наочні свідки події Марцелі Герман Штарк і Малявскі. Потім складає оречення судовий лікар знавець д-р Свйонтковскі.

Обор. д-р Шухевич вносить на піддання обвинуваченого оглядинам психіятрів і на розслід обставини, що метрика Ботвіна є фальшива та що Ботвін як малолітний не підлягає доразовому судові. Трибунал відкинув внесення. Прокуратор промовляв буквально дві мінути покликуючись на голий факт убивства. Довгу промову виголосив д-р Аксер після чого предсідник замкнув в 8 год. вечера розправу заповідаючи на слідуючий день на 10 год. ранку оголошення присуду.

ОСТАННІ ВІСТИ.

Подорож Бр'яна відложена.

Англійський уряд просив Францію відложити подорож Бріяна до Льондону з причини загрожуючого все страйку, бо англ. уряд не мав би часу на розглядання німецької відповіди. На Ке д' Орзей заявляють, що в справі подорожі Бріяна не запало ніяке рішення.

Мирові услівя Франції.

„Матен" повідомляє з Тетуану, що французько-еспанські мирові услівя є такі: 1) Абд-ель-Крім визнає реліґ. суверенність султана, 2) Франція й Еспанія визнають адм. автономію території Рифанців. Вона матиме поліц. силу, доставлені Францією, 3) поширення смуги. Цевти і Мелілі визнається власністю Еспанії, 4) посілости Рифанців означиться лінією 20 км. на схід від залізниці Фез-Танжер, на південь лінією Уерґ і Люокос, 5) береги між Атлянтиком і зах. границею території Рифанців і Люокос прилучиться до смуги Танжеру або поділиться на дві смуги. Новий статут віддасться під контролю Союза Народів.

Заворушення в Сирії.

Англійська преса майже щодня нотує вістки з Сирії про сутички між фаяни, військовими відділами і тубольцями Друзами. Сутички ці щораз завзятійші. Скріплено англ. постерунки на границі Сирії.

Відкликання Фрунзе.

Генералісімуса червоної армії Фрунзе, який переводив інспекцію армії на Білорусі, радіотелеграмою візвали до Москви в звязи з поважним положенням на Д. Сході. Фрунзе виїхав негайно, а команду передав Буденному.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

„Голодному Селу".

ВИКАЗ 32-ЙЙ

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу" в місяці липні 1925 в золотих:

Д-р Евич, Львів 25 зол. Збірка в місті Долина: Івасюк 18 зол., д-р Дереш 6 зол., по 5 зол. зложили: о. Величковський, Івасик, Книжанівський, Кирницький, о. Ляда, Мандзій, Штень, по 4 зол.: Грабовенська, Грицей, Гринишин, Леонтович, Майхрович, по 2 зол.: Антонович, Бабичівна, Бойдуник Марійка і Михайло, Вірстюк, Гретчак, о. Дерлиця, Кабич, о. Козак, Люфтіґ, Мазуркевич, о. Тимків, Фуртак, Жарницький, по 1·50 зол. Вірстюк, Гретчак, Слюзарівна, по 1 зол.: Антонович, Банківський Винник, Гладій, Гладич, Гошовський, Гретчак Василь і Осип, Геллер, Дяпок, д-р Данилович, Еніс К., Еніс Е., Іваськевич, Ільницька, Кардаш, Ковалюк, Коляджин, Королюк, Козак, Кретовецький, Кузиляк, Макушка, Мазуркевич Т., Мазуркевич Н., Медвідь А. і О., Пасічник, Ступницький, Филипчак, Зборовський Михайло і Іван, Здерковський, Штень Андрій і Анна, Червінський, Юнґерман, Гофманн, Н. Н., дрібними жертвами зложено 15·20 золотих разом зібрано в Долині 165 зол. 70 гр. Комітет Допомоги Голодному Селу в Берліні 150 марок нім. На листу ч. 38 зложили А. Давидович 2, Н. Н. 1, Прокопович 3, А. Подлевський 4, О. Хойницький 2, Домалик В. 2, Кондрацький 2, Кушнір 1, Левицький — Сколе 2. Через Зем. Банк Матчак 1 дол., Мідяк 2·17 зол. Брацтво Хрис. Любови при Церкві С. С. Василіян 30 зол., Емілія Возняк 1 дол., Матковський 7 зол. 95 гр., о. Лучаковський 5 зол., д-р Богородевський 7 зол., дрібними датками 7 зол. 88 гр. разом 60 золотих. Редакція „Укр. Голосу" від ВП. арх. о. Иоана Теодоровича в Чікаґо збірка по церквах 75 долярів разом зібрано по день 29. липня 16.451·67 золотих і 1.178·25 долярів. — Спростування: в виказі ч. 25 пропущено пожертву ВП. П. Рачкової з Залішик 5 зол., у виказі ч. 27 зазначена пожертва Української Громади в Берні 100 к. ч. належиться додати, що ця жертва зложена замісь вінців померших членам Академічної Громади Е. Чупкові і О. Скорусеві.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Мітневича.

Монастериська:
7.VIII. „Пан Твардовський".
14.VIII. „Запорожський клад".
Бучач:
6.VIII. „Вій".
15.VIII. „Ґейша".
16.VIII. „Ноктюрн" і „У Ганхан-Бея".
Бітків:
8.VIII. „Запорожець за Дунаєм".
9.VIII. „Ой не ходи Грицю".
12.VIII. „Вій".
13.VIII. „Пан Твардовський".
Надвірна:
10.VIII. „Монахи".
11.VIII. „Ноктюрн" і „У Ганхан-Бея".

Запрошення з міст, що до приїзду театру проситься надсилати до 10.VIII. до Бучача. 120 4—?

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист у добі лихоліття!!

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10